

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 151 (2713) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 július 4

Félmillió ember a szovjet eddigi vesztesége

Leningrád, Moszkva, Kiev reszketve várják a támadást. — Indiába menekülnek Sztalin, Molotov és Vorosilov. — Amerika történelmének legnagyobb hadgyakorlata

Budapestről jelentik: (MTI) A Pest írja: A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítója ma reggel arról számol be, hogy a Bialysztok és Minszk között lefolyt megsemmisítő csatában a szovjet veszteség halottakban és foglyokban meghaladja a félmilliót. A szovjet hadsereg ellenállása most már ugy látszik az egész fronton meggingott. A szövetséges csapatok a Jeges-tengertől a Fekete-tengerig támadásban vannak. A szovjet hadsereg főparancsnoksága elrendelte, hogy pusztítsanak el minden hadianyagot, terményt és gazdasági felszerelést, amit nem tudnak elvinni. A szovjet visszavonulást beismertő jelentések súlyos utóvéd harcokról számolnak be.

Ankarából jelentik: (MTI) Isztanbuli katonai források értesülése szerint a szovjet katonai és politikai vezetők derülése elűnt. A szovjet ellenállás három legfőbb központját, Moszkvát, Leningrádot és Kievet már is fenyegetve látják.

Rómából érkezett jelentés szerint Kievből a szovjet-ukrán kormány elmenekült a fehér-oroszországi hadsereg helyzete válságosra fordult.

Visszavonulnak a galíciai sikló honvédeink előtt a szovjet csapatok

Budapestről jelenti MTI: A honvédezőerők főnöke közli: A visszavonuló ellenséget üldöző csapataink a Kárpátok szűk átjáróiból kibontakozva, előnyomulásukat már a galíciai sikló honvédeink folytatják. Bombázó repülő erők július 3-án több eredményes támadást hajtott végre a visszavonuló ellenséges hadoszlopok ellen és bombázott több fontos katonai célpontot.

Rómából jelenti a MTI: A Messaggero teheráni jelentése szerint a Szovjetunió és Nagybritannia jegyzéket nyújtott át az iráni kormánynak, amelyben követelik, hogy Irán tegye lehetővé a Szovjetunió és Nagybritannia haderői között a közvetlen kapcsolatot felvételét. A Szovjetunió jegyzékében az 1922-ik évi szovjet-iráni szerződésre hivatkozik. A két hatalom által kifejtett diplomáciai nyomás ellenére Irán ki akar tartani semlegesítő politikájával mellett. (MTI)

MOSZKVA FELKÉSZÜLT A VÉDEKEZÉSRE

Rómából jelentik: (MTI) A Messaggero ankarai jelentésében a következő értesítéseket közli a moszkvai helyzetéről:

Moszkvában már mindenki érzi,

hogy a háboru gyors léptekkel közeledik a fővároshoz. Moszkvában az elszótétítést a legszigorubbán hajtják végre. Az estj óráktól kezdve senki se mehet ki az utcára. Aki áthágja az elszótétítési utasításokat, azt a legszigorubbán megbüntetik. A lakosság körében nagy rémület vált urrá. A legkülönbözőbb hírek keringenek.

A külföldi diplomaták körében az a benyomás alakult ki, hogy a most megalakult szovjet védelmi tanács a veszély további növekedése esetén Gorkijba vagyis a régi Nisnijnovgorodba teszi át a kormány székhelyét.

Katonai szempontból a kormány legfőbb gondja, hogy az ország belső részében elhelyezett tartalék csapatokat nyugat felé helyezhesse át. A Moszkva körül összevont csapatok most várják a parancsot az indulásra.

A német roham idejében megtörte a szovjet erőket

Berlinből jelenti a M. T. I.: A Deutsche Diplomatisch Politische Correspondenz Stalín rádióbeszédével kapcsolatban a következőket írja: Stalín kijelentése önmaguk árulják el, hogy a Szovjetunió milyen álnoksággal igyekezett Németországgal való viszonyát már a birodalommal kötött szerződés első napja óta alakítani. Stalín most nyíltan kijelentette, hogy a Birodalommal kötött szerződés

juttatta másfél évi nyugalomhoz, ami lehetővé tette, hogy a Szovjet felkészüljön a Németországgal való előre elhatározott leszámolásra.

Stalinnak azzal a kijelentésével kapcsolatban, hogy a Szovjet nem akarta kezdeményezni a szakítást, rá kell mutatni arra, hogy a Szovjet a multban alkalmas pillanatban már talált ürügyet vizsály kirobantására. E tervét mi sem bizonyítja világosab-

ban, mint a szovjet-erő tömeges felvonultatása.

Ezeket a haderőket azonban a német roham már idejében megtörte.

A Szovjet urainak saját lakosságuk iránt táplált szándékait is ugyanez a lelkiismeretlenség jellemzi, amely a Szovjetunió az európai kultúrnépek ellen irányuló gonosz terveiben megnyilvánult. Stalín cinizmusában annyira megy, hogy mindannak megsemmisítését követeli, ami a felszabadult területeken hátramaradt lakosság ellátását biztosíthatná.

Azzal Moszkvában is mindenki tisztában van, hogy tekintettel az angol éhség-zárlatra, a bennszülött lakosság élelmezésére csupán az illető területeken lévő készletek állnak rendelkezésre.

Stalín beszéde további részében arra is felszólította alattvalóit, hogy folytassanak alattomos guerilla háborút, bár nagyon jól tudja, hogy

ezzel az illetők saját romlásuknak lesznek előidézői. Ez az igazi arca a szovjet vezetőjének, aki a beszéde végén kitörő hálával köszöntötte Churchill és Roosevelt segélynyújtási ajánlatát és ismét könyörögve kéri tőlük, hogy álljanak a Kreml mellé, hogy a nemzetek és a demokratikus szabadság függetlenségéért folytatott harcban — éppen a bolsevizmusnak legyenek segítségére... (MTI.)

HÁROM IZBEN VOLT LÉGIRIADÓ HELSINKIBEN

Helsinki-ből jelentik: (MTI) Csütörtökön három izben is légiriadó rendelték el Helsinki-ben. Egy szovjet bombázóraj megjelent a főváros felett és célzás nélkül bombákat dobott le a lakóházakra. Egy repülőgép lezuhant és hombarakományával együtt felrobant. Minthogy magányos házra esett, a robbanás nem okozott kárt.

A szovjet augusztusra tervezte támadását a tengelyhatalmak ellen

Rómából jelenti a MTI: A Popolo di Roma berlini jelentése szerint egy elfogott Kozakov nevű szovjetiszt megerősítette, hogy a szovjet vezérkarnak tervében állott, hogy augusztusban támadást intéz Németország és a szomszédos államok ellen. A szovjetiszt tudomása szerint, az egyik hadsereg Sziléziába és a Cseh-Morva protektorátusba nyomult volna be, míg más csapatok Magyarországra és Szlovákiába hatoltak volna be.

AMERIKA TÖRTÉNELMÉNEK LEGNAGYOBB HADGYAKORLATA

Budapestről jelenti a MTI: A Mai Nap írja: Stockholmból jelenti: Az Associated Press közlése szerint az Egyesült Államok hadügyminisztériuma bejelentette, hogy november 30-ig az Egyesült Államok különböző részeiben 550.000 katonai részvételével Amerika történelmének legnagyobb szabású hadgyakorlatát tartják meg. A hadgyakorlatban 800 000 polgári egyén is részt vesz.

INDIÁBAN MINDJOBAN TERJEDNEK A SZTRÁJKOK

Stockholmból jelenti a MTI: Az indiai lapok egymás után adnak hírt indiai sztrájkokról. A Tribune szerint 20.000 munkás megszüntette a munkát és béremelést követel. Az indorei hercegség területén az ipari üzemek munkásai általános sztrájk-

ba léptek, amely már két hete tart. A munkások fel akarták törni a fegyverraktárt. A rendőrök azonban sorozatot nyitottak. 4 ember halálosan, 10 súlyosan megsebesült.

KIUTASÍTOTTAK DANIÁBÓL AZ AMERIKAI KONZULI TISZTVISELŐKET

Berlinből jelentik: (MTI) A dán külügyminisztérium csütörtök este a következő hivatalos közleményt adta ki: A dán kormány más európai kormányokhoz hasonlóan felkérte az Egyesült Államok kormányát, hogy intézkedjen a Dániában tartózkodó valamennyi konzuli tisztviselő hazautazása iránt.

EREDMÉNYES BOMBÁZÁS CYPRUS SZIGETE ELLEN

Rómából jelentik: (MTI) A fegyveres erők főhadiszállásának 393. közleménye: Bombázórepülőgépeink Cyprus szigetének egyik légitámaszpontját, a tobruki állásokat és élelmiszer raktárakat támadták. Marsa Matruh-tól keletre repülőtereket bombáztunk. Kelet-Afrikában tüzéségi tevékenység volt.

768.950 TONNÁT VESZTETT JUNIUSBAN AZ ANGOL KERESKEDELMI HAJÓRAJ

Berlinből jelentik: (MTI) Az angol kereskedelmi hajózás elleni harc júniusi mérlege: haditengerészet és a lé-

gierő szüntelen bevetése összesen 768.950 tonna elsüllyesztését tünteti fel. Az eddigi elsüllyesztett hajóterek észszegezéséből kiténik, hogy az angol hajózás vesztesége 1941. óta egyik hónapban sem maradt 700.000 tonna alatt. A teljes veszteség 1941. április 1. óta 9 millió 917.000 tonnát tesz ki. Az elmúlt negyedév kétmillió 516 ezer tonnájával ez a száma elérte a 12.433.000 tonna ürtartalmat.

NAGY VÖRÖS SZALLÍTÓ OSZLOPOT SEMMISÍTETEK MEG A NÉMET BOMBÁK BIALYSZTOKTÓL KELETRE

Berlinből jelentik: (MTI) Német harci gépek 2-án Bialysztoktól keletre megtámadtak egy nagy vörös szállító oszlopot és bombatalálatokkal megsemmisítettek fegyverrel, lőszerrel üzem és felszerelési anyaggal megrakott sok járművet.

AZ ANGOLOK SIKERTELENÜL KÍSÉRLETEZNEK A CSATORNA KÖRNYÉKEN

Berlinből jelentik: (MTI) Csütörtökön két ízben tettek kísérletet az angolok, hogy a csatorna környékére beröpüljenek. A kifejlődött légi harcban az angolok 8 Spitfire gépet veszítettek, 3 gépet a légvédelmi tüzérség lőtt le. Két német gép nem tér vissza.

Berlinből jelentik: (MTI) Egy német felderítőrepülő július 3-án megállapította, hogy a keleti harcok színterein mindenütt teljesen szétbombázták a palyaudvarokat. A szovjet utánpótlási cszlopokat, amelyek a szétrombolt kocsi miatt nem juthattak tovább és a közben kigyulladt teherkocsik és páncélkocsik közt összetorlódtak a német bombázók megtámadták és óriási veszteséget okoztak azokban.

ROMÁMIÁBAN AZ EGÉSZSÉGÜGYI HATÓSÁGOK FOKOZOTT ÓVATOSÁGRA INTENÉK

Bukarestből jelentik: (MTI) Az egészségügyi minisztérium felhívást tett közzé, amelyben figyelmezteti a lakosságot, hogy az ellenség ismételt kísérletet tett arra, hogy repülőgépekről valószínűleg mérgezett élelmiszereket pl. cukorkákat dobjon le. Az ellenség minden bizonnyal megkísérli a források és kutak megmérgezését is. Ha valamelyik polgár gyanús élelmiszereket talál, tanúsítson legnagyobbat óvatosságot és azonnal értesítse a legközelebbi hatósági orvost és a csendőrséget. A kutakat éjjel-nappal be kell fedni, gyakran ki kell menni és helyén valóságos fertőtlenítésre is.

WAWEL TÁBONOKOT A SZOVJET FŐHADISZALLÁSRA KÜLDIK?

Lisszabonból jelentik: (MTI) Egyes itteni körök véleménye szerint Londonnak az a szándéka, hogy Wawel tábornokot a szovjet hadsereg főhadiszállására küldi azzal a céllal, hogy tanácsolja a brit kormány hadászati elveinek alkalmazását.

CSAK MINDEN NEGYVENEDIK JELENTKEZŐ VEHET RÉSZT A SPANYOL EXPEDÍCIÓS HADSEREGBEN

Madridból jelentik: (MTI) A vidéki miliciaparancsnokság jelentése szerint a Szovjetunió elleni harcra jelentkező önkéntesek száma olyan

Egyenlő hőmérsékletű
meleg otthona lesz télen,
ha modern, fa- és szénfűtéses
TESTA
cserépkályhát, kandallót
szereltet lakásába.
Lerakat: Szaniszló utca 68.

nagy, hogy csak minden negyvenedik jelentkezőt vesznek fel az expedíciós hadtestbe. (MTI)

Zürichből jelentik: (MTI) A Neue Zürcher Zeitung washingtoni tudósít-

Heves tűzharcok Tobruk és Benghazai körül

Rómából jelentik: (MTI) A fegyveres erők főhadiszállásának 393-ik közleménye: Észak-Afrikában a tobruki arcvonalon tüzérségünk visszaverte az angol harcikocsik támadását. Légikötelekeink bombázták Tobruk erődítményét. Az ellenség Tripoli és Benghazai környékén több községet bombázott. Néhány ember meghalt. Kelet-Afrikában egyik hadoszlopunk elkeseredett csatát vívott az ellenséggel és tetemes veszteséget okozott neki. Angol gépek Gondar körzetében támadtak egy kórházra. Egy gépet lelőttünk.

MEGÉRKEZETT VICHYBE INONÚ ÜZENETE

Ankarából jelentik: (MTI) Benois Mechen visszautazik Vichybe, hogy átadja Inonú elnök választát Petain államfő üzenetére.

PETAIN TABORNAGY TÁVIRATA DENTZ TABORNOEKHOZ

Vichyből jelentik: (MTI) Petain tábornagy, francia államfő abból az alkalomból, hogy a brit csapatok elfoglalták Palmirát, a következő táviratot intézte Dentz tábornokhoz:

Közölje mindazokkal, akik az Ön oldalán küzdenek, hogy egész Franciaország együttérzéssel kíséri harciukat. Tisztelettel állunk a bátor vé-

ja jelenti, hogy az amerikai szabadság ünnep alkalmából az elnök pénteken közép-európai nyári időszámítás szerint 23 órakor rádiószózatot intéz a lakossághoz.

BERLINBE ÉRKEZETT TÜRÖKORSZÁG KIKÜLDÖTTJE

Berlinből jelentik: (MTI) A Délkeleti Hírszolgálat jelenti, hogy Acikalia követ, a török külügyminisztérium helyettes főtáskara, csütörtökön délben Berlinbe érkezett. A külügyi hivatalban kicserélik az Ankarában aláírt német-török barátsági szerződés ratifikációs okmányait.

TITOKBAN TARTJA JAPAN A CSAZARI ÉRTEKEZLET HATÁROZATAIT

Tokióból jelentik: (MTI) A pénteki sajtóértekezleten a kormány szovijóje megtámadott minden további magyarázatot a császári értekezlet után kiadott közleményről. Rámutatott arra, hogy élénk érdeklődéssel figyelik a Wladiwostokon át irányuló esetleges amerikai szállításokat, amelyek csak japán felségvizeken keresztül történhetnek. Magától értetődő, hogy Japán számára ez a körülmény rendkívül fontos.

A honvédség Európa békéje, kulturája és hazánk biztonsága érdekében teljesíti kötelességét

Ülést tartott a főrendiház

Budapestről jelentik: (MTI) A Felsőház pénteken délelőtti többtörvényes ülést tartott, amelyen megkezdte törvényhozói munkáját. Gróf Széchenyi Bertalan elnök 10 órakor nyitotta meg az ülést. Mindenekelőtt megemlékezett a Szovjetunióval bekövetkezett hadiállapotról.

A Szovjetunió részéről magyar terület ellen intézett, magyar életkében és vagyonokban súlyos károkat okozó minősíthetetlen légitámadások következményeképp hazánk hadiállapotba került a Szovjettel és megkezdődött az ellenségeskedés. Ezekben a történelmi órákban a magyar honvédség a Kárpátoktól keletre nyomul már előre, hogy a nagyszerű német véderővel együtt Európa békéje és kulturája, valamint hazánk biztonsága érdekében teljesítse kötelességét. Legyen a Mindenható bőséges áldása hős katonáink vállalkozásán, hogy a rájuk váró nagy feladatokat sikerrel oldhassák meg.

Az elnök szavait a felsőház tagjai nagy figyelemmel hallgatták, majd áttértek a napirend tárgyalására. A gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról alkotott 1931. évi 26. t. c. ben a miniszteriumnak adott felhatalmazás további meghosszabbításáról, valamint ugyanezen törvény cikk értel-

mében alakított országos bizottság tagjai számának újabb felemeléséről szóló törvényjavaslat bizottsági jelentését a felsőház általánosságban és részleteiben elfogadta.

Ezután áttértek a közellátás érdekeit veszélyeztető cselekmények büntetéséről szóló javaslat tárgyalására. A javaslatához elsőnek Téglássy András szólott hozzá. Hangoztatta, hogy a mai nehéz időkben senkinek sem szabad veszélyeztetni a közellátás érdekeit mert másképp nem tudjuk biztosítani a lelki harmóniát, amelyre az ország jelenje és biztonsága szempontjából feltétlenül szükség van. A mezőgazdaságban feltétlenül biztosítani kell a jövedelmezőséget, ezt elérni azonban csak helyes árpolitikával lehet. A javaslatot elfogadja.

Ghiczey Elemér helyteleníti a törvényjavaslatnak azt az intézkedését, amely szerint később kibocsátandó rendelet állapítja meg, hogy mi tekintendő vétségnek.

Pirgly Emil szerint a javaslat első paragrafusa kényszergazdálkodást ír elő. Legjobb termelési politika, a megfelelő árpolitikán keresztül nyilvánul meg. A gazdák olyan árut kívánnak, amelyek megfelelnek a termelési költségeknek és a megélhetési viszonyoknak. A magyar gazda van olyan értelmes, hogy azt termelje, amire szükség van.

Ébren vagyunk és építünk

A felszabadulás óta más nem hangozott el a magyar munkás ajkáról: munkalehetőség, a mindennapi kenyér biztosítása. Mi láttuk a hazatérés után a sok nehézséget és mi, magyar munkások mindezeket meg is értettük.

Minden egyes megnyilvánulásnál hangoztattam: a fegyelem, a türelem és fokozatosan küzdelem a magyar munkástársadalom előtt az idegen uralom alatt feltornyosult nehézségek ellen. Mindezt azért, mert magunkra találtunk és többé nem lettünk és nem lehetünk a zsidóság eszköze, tehát nem lehetünk „társadalom felforgatók”.

Pedig napjainkban megállapíthatjuk, hogy akiktől mi megszabadultunk, azoknak mennyire örvendetes volna a „magyar elégedetlenség”.

Kedves belvárosi mosolygónk! Kár az utcák szögletein a kaján mosolyokért, mert mi elindultunk a magyarság igazi útján és kitzűzött célunkat, a nemzet egységét el is fogjuk érni!

A magyar munkás szava 1940 őszétől kezdve a kérés azért a helyért, amely minket nemzetünk nagy dolgozó rétegét jogosan megillet. Hiába mondják bizonyos körök, hogy ez csak amolyan „malter-kavarás”, ez nem az! Ez a formátlan anyag meggyúrása, kiformalása a saját lábunk és a saját fejünkkel jelenté azaz a nemzeti öntudatra ébredt magyar dolgozót a Szociális Magyarországon.

Soknak fáj, hogy a hazatérés után, különösen itt Váradon — lehet mondani — minden magyar munkás elfoglalta a nagy családi asztalnál az őt megillető helyet. Fájdalmunk kifejezése után még fenyegettek is akkor, amikor miink igazság szerint még „az udvaron vagyunk”, de mondhatjuk, hogy nemsokára magyar fedél alá jutunk! Fokozatosan küzdjük le továbbra is a nehézségeket s mindennel megbirkózunk s mindebből kivesszük a részünket, azt a részt, mit már a múlt év szeptember 6-án kértünk az országépítő munkából.

És a munka folyik, mert már megtörtént a nagy kibontakozás s ahol csak van lehetőség, minden felelős posztot a munkában, magyar munkás fog betölteni. Állásfoglalásuk jogos és nem a rosszhiszemű megméltelyezők által hangoztatott „bűn”. Mindezeket tudomásul kell venni még ma, a velünk egyet nemértőknek!

A magyar munkás testvéreimhez pedig a következő szavakat intézem: Bajtársak! A felszabadulás után elindultunk a saját lábunkon és gondolkozunk a saját fejünkkel. Utunk a töretlen, mások miatt rögös magyar ut, gondolatunk csak egy, az egyetemes magyarság összeforrása, mely jelenti nemzetünk erejét és annak teljes boldogulását.

A szerepet a felvilágosító munkában a Nemzeti Munkaközpont a Magyar Munkások Országos Szövetsége vállalja és vállalja továbbra is a megboldogult Gömbös Gyula szellemében s annak nyomdokain haladva s ezen utról soha le nem térve fog haladni továbbra is és elfogja érni nagy nemzeti célkitűzését.

Előre! Dolgozzunk öntudatos magyarként, mert a nemzetépítő munkát be kell fejeznünk!

Szabó János közműves,
felsőházi tag

MENEKÜLÉSRE KÉSZÜLNEK A SZOVJET VEZÉREI

**Leleplezték Sztalin, Molotov és Vorosilov menekülési terveit
A szovjet hadsereg ellenállása megtört. Világtörténelmi jelentőségű a bialystoki csata kihatása**

Honvédeink további tért nyertek a Kárpátokon túl

A Magyar Távírási Iroda jelenti: A m. kir. honvéd vezérkar tönkelt közli: A Kárpátokon túl előnyomuló csapataink ma is további tért nyertek. A repülő erők a visszavonuló ellenséget eredményesen bombázták.

Berlinből jelentik: (MTI.) A védő főparancsnoksága közli:

Német és román csapatok Észak-Moldvából kiindulva tegnap átkeltek a Prut folyón és a Dnyeszter felé vonultak előre. Ezzel a szövetséges hadak a Fekete-tenger és Jeges-tenger közt az arcvonal egész hosszában támadásra indultak.

A szovjet hadvezetés törekvése eddig arra irányult, hogy a határ közelében a behatoló német csapatokat feltartóztassa. Ugy látszik,

a szovjet hadsereg ellenállása megtört, az ellenség az egész arcvonalon hátráló mozdulatokat végez.

A Bialystoktól keletre folyó megsemmisítő harc lezárult. Mint soron

kívül jelentettük, a csata kihatása világtörténelmi jelentőségű. A szovjet véderő sok hadosztályát megsemmisítettnek lehet tekinteni. Hadseregünk légierőnkkel példásan együttműködve hozzájárult az ellenség üldözéséhez. Az elmúlt éjjel 4000 tonnás hajót sülyesztett el légierőnk. A brit gépek nappali támadásai összeomlottak.

Június hónapban haditengerészetünk légierőnk 768 950 tonnát kitevő ellenséges hajóteret sülyesztett el. Ezenkívül megrongáltunk sok hajót amelyek elveszteknek tekinthetők.

Június 25-től július 2-ig 109 angol gépet lőttünk le. Ugyanebben az időben a Nagybritannia elleni harcban 12 német gép veszett el.

Rendkívüli veszteségeket szenvedett a Szovjet

Berlinből jelentik: (MTI) Csütörtöki hadijelentés kiegészítéseként a Német Távírási Irodának a következőket közölték a keleti arcvonalon lefolyó harcokkal kapcsolatban: Az ellenség nagy veszteséget és a zsákmány nagyságát tekintetbe véve, arra az eredményre jutottak, hogy a Szovjet által harcba vetett nagy tömegből sok ember és hadianyag elveszett.

Különösen feltűnő a szovjet 5800 páncélcsojgójának elvesztése. Tekintetbe véve a szovjet ipar csekély termelőképességét, olyan veszteséget jelent, amelyet belátható időn belül nem lehet behozni.

Allandóan hangsúlyozzák, hogy a

keleti hadjárat emberek és hadianyag tömege ellen folyik.

A számbeli gyengébb német haderő óriási eredményeket és sikereket tudott elérni.

A keleti arcvonal harcainak, amelyeket a szovjet csapatok szívós ellenállása jellemez egyébként az időjárás kedvezőtlenül befolyásol. Lemberg környékéről még hóviharral is tetek jelentést.

A magyar és román kötelékek épüget előnyomulnak a többi szárnyon mint a németek.

Az északi szárnyon az előnyomulás a Dünán át folyik. A finn támadások általános eredményeket hoztak.

Sztalin, Molotov és Vorosilov Indiába menekülnek

Stockholmból jelentik: (MTI) Az Afton Bladet isztanbuli különtudósítója jelenti lapjának azt az állítólag jó forrásból származó hírt, hogy Sztalin, Molotov és Vorosilov Irántól engedélyt kért átutazásra, mert Iránou keresztül Indiába, vagy Egyiptomba száradékoznak utazni. A laphon a következő cím alatt közli a hírt: „Rendben van Stalin utlevele?”

Rómából jelentik: (MTI) A csütörtök reggeli olasz lapok kiemelik a német hadijelentés megemlékezését a magyar csapatokról. A Popolo di Roma berlini tudósítójának jelentése szerint

a magyar honvédség előnyomulása mutatja, hogy a bolsevikiek elleni harc a Kárpátok galíciai részein is teljes kiélelődsében van.

A szovjet csapatok ma már csak Tarnopol felé tudnának visszavonulni a galíciai beszögélésből.

Ezen a területen az oroszok má

régebben jelentős csapatokat vontak össze, hogy támadást intézzenek Közép-Európa ellen.

Az olasz lapok közlik a magyar honvéd vezérkar legutóbbi jelentését is. A Popolo di Roma kiemeli, hogy a magyar csapatok már a határon túli területen intéznek támadást a bolsevikiek ellen.

A Messagero kiemeli a honvéd vezérkar azt a közleményét, hogy az orosz csapatokat már visszazsorították az egész határ mentén. Különös

érdeklődéssel fogadták azt a körülményt, hogy

a magyar csapatok most ép ellenkező irányban járják be azt az utat, amelyen ezer évvel ezelőtt Árpád csapatai vonultak be a ma Magyarországot területére.

NAGY ZSÁKMÁNY A BALTI TENGER MENTÉN

Berlinből jelentik: (MTI.) A Bialystoktól keletre folyó harcokban 2-án 58 ellenséges repülőgépet lőttek le a levegőben és 94-et a földön pusztítottak el. A szovjet utánpótlás elleni támadás során megsemmisítették egy páncélvonatot és öt csapatszálító vonatot. A győzelmesen előretört német hadak a keleti hadszíntér más részén is sok legyvert és löszert semmisítették meg és zsákmányoltak. A Balti-tenger mentén 660 páncélcsojgót, 160 löveget és 40 repülőgépet zsákmányoltak vagy pusztítottak el a német csapatok. Ezenkívül 29 légvédelmi és páncéltörő ágyú és négy egyéb páncéltörő tegyver került a németek kezébe. Riga elfoglalása al-

Az első finn hadijelentés

Helsinki-ből jelentik: (MTI) Az első finn hadijelentés így hangzik:

Amióta a Szovjetunió Finnország ellen nyílt háborúba lépett és megkezdte légitámadásait a finn hadsereg hadműveletei a következőképpen alakultak: Határainkon több helyen kisebb harcok voltak összefüggésben csapataink felderítő tevékenységével. Ezek során mindenütt visszavertük az ellenségnek arra irányuló kísérletét, hogy benyomuljon határainkon. Néhány helyen csapataink fontos pontokat kerítettek birtokba a határ tulsó részén. Amióta a német és finn csapatok Észak-Finnországban átlépték a keleti határt, az előnyomulás tervszerűen folyik. Hanke szigetén allandoan kölcsönös tűzérési tevékenység van. A déli szakaszon elsősorban aknarakó járőr és felderítő tevékenység folyik. Az Aaland sziget megvédése céljából megszálltuk a szigetcsoportot. Aknarobbanás következtében egy ellenséges tengeralattjáró elsüllyedt, légierőnk

Láthatatlanul

elfér a zsebben a „KIS BESSA”! Ha azonban alkalmas jelenet adódik, szempillantás alatt felvételre kész. Ez a létező legkisebb 6x6 cm-es fényképezőgép. Minden fotószaküzletben szívesen megmutatják Önnek.

Kérjen ismertetőt fotokereskedőjétől, vagy a vezérképviseletől: SOLC TESTIVÉREK Budapest, IV., Kecskeméti-utca 8./11.

Vegyen részt az ezévi 1500.— pengős **Vöröklóndor** BESSAPAN F pályázaton.

46. sz. modell 16 drb 4 1/2 x 6 cm es
66. sz. modell 12 drb 6x6 cm felvételle

Ára: P. 126.—-tól.

kalmával ejtett hadizsákmányt, még nem lehetett számba venni. Dubnc környékén egy német harcikötélék július 2-án 30 szovjet páncélcsojgót, a megelőző napon 40-et pusztított el.

EZERSZÁMRA JELENTIK FEL A GYANUSÍTOTTAKAT UKRAJNÁBAN

Stockholmból jelentik: (MTI) A szovjet rádió naponta felhívással fordul a lakossághoz, hogy legyenek rendkívül éberek és azonnal jelentsék be a szovjetellenes és gyanus egyéneket. Stockholm jól tájékozott körök arról értesülnek, hogy a Szovjetunióban ennek a felhívásnak az eredményeként naponta ezerszámmal jelentik fel a GPU-nak a gyanúsítottakat. Több városban, elsősorban Ukrajnában olyan tömegben tartóztatják le az embereket, mint amikor a bolsevista terror a tetőfokán állt. Ejszakánként történtek a kivégzések.

Rövidesen kicserélik a német-török barátsági szerződés ratifikációs okmányait

Berlinből jelentik: (MTI) A német-török barátsági szerződés ratifikációs okmányainak kicserélésére csütörtökön Berlinbe érkezett török küldöttség tagjainak névsorát nem közölték. Német politikai körökben semmit sem tudnak arról, hogy a küldöttséget maga a külügyminiszter vezetné

Az okmányok kicserélése a legközelebbi napokban ünnepélyes keretek közt megy végbe.

ELHAGYTA BERLINT ÉS VICHYT A SZOVJETKÖVETSÉGEK TAGJAI

Berlinből jelentik: (MTI) A Berlinben akreditált szovjet orosz diplomáciai

festület tagjai csütörtökön elhagyták a birodalmi fővárost.

Vichyből jelentik: (MTI) A szovjet-nagykövetség 76 tagját elszállító vonatot a spanyol határ felé irányították. A követség valamennyi tagja egy portugál kikötőben száll hajóra.

A SZOVJET ELVESZTETTE KELETI TENGERI BAZISAIT

Bazelből jelentik: (MTI) A Bazel Nachrichten jelentése szerint a Stockholm Tidande című tekintélyes svéd lap arról értesül, hogy a Szovjet balti flotta a német hadműveletek következtében válságos helyzetbe került. A Szovjet elvesztette a Keleti-tengeri bázisait és csak a kronstadti kikötő áll rendelkezésére. A szovjet flotta nyugtalanul cirkál az eszt partok közelében és nem határozza el magát hadműveletre. Észak felől is el van zárva a menekülés útja, mert Murmansk a németek hatalmába került és a Keleti tengert a Jeges tengerrel összekötő csatornát állandó ostrom alatt tartják a német gépek.

RÉMSÉGEKET BESZÉLNEK A SZOVJET FOGLYOK FELETTESÉIK TERORJÁRÓL

Berlinből jelentik: (MTI) A Jakobstadt körül lezajlott harcokban foglyul ejtett bolsevikiek vallomása magyarázatát adta annak, hogy mi készítette a szovjet csapatokat olyan elkeseredett ellenállásra.

Az első vonalban harcoló bolsevikieket felteszik lelévélssel fenyegetett arra az esetre, ha nem használják a puskát, vagy a fegyvert le akarják tenni.

Egy szovjet biztos azzal rémitgette a szovjet katonákat, hogy a németek megnyúzzák a foglyokat és a bőrüket feldolgozzák.

SZTALIN DRÁMAI BESZÉDÉNEK NEWYORKI VISSZHANGJA

Newyorkból jelentik: (MTI) Stalin beszédével kapcsolatban a newyorki lapok rámutatnak a Szovjetunió súlyos helyzetére. A címeiben kiemelik, hogy Stalin maga is beismerte vereségét és a német fegyverek nagy sikereit. Ha az emberesztesség nem esik tulságosan latba a Szovjetunióban, a fegyver és lőszer veszteség is nagyon súlyos következményekkel járhat.

TIZENHÁROM NAPOS HŐSIES ELLENÁLLÁS UTÁN ELESETT PALMIRA

Vichyből jelenti a MTI: A szíriai helyzet, mint a Vichye érkezett jelentésekből kitűnik, újból rosszabbodott. Az angolok kelet felől több támadást intéztek és észak felől áthattoltak a Kaacsacsóron, hogy megütözközzenek a francia csapatokkal. A Palmira ellen támadó angol hadakat szintén megerősítették az elmúlt 24 órában.

Vichyből jelenti a MTI: A szíriai hadijelentés szerint a britek újra bombázták Beirutot. Pamarát 13 napos bántalmazás után szívós ellenállás után tegnap a brit csapatok elfoglalták. A francia védő csapatok a 13 napig tartó hősiesség ellenállást olyan haderővel szemben fejtették ki, amelynek számbeli és hadianyagbéli fölénye egyaránt megsemmisítő volt. A part mentén végzett hadműveletek során elsüllyedt egy francia buvárhajó.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri a MAGYAR LAPOK-at.

A Duna, mint közlekedési útvonal

Irta: Dr DORPMULLER, német közlekedésügyi miniszter

(A M. N. eredeti cikke a „Magyar Lapok” számára.)

A szerbek a balkáni konfliktus alkalmával több Duna- és Száva-hídat nyeltek a világháború után német mérnökök építettek teljesen elpusztítottak. A célt, a dunai közlekedés megakadályozását azonban éppen úgy nem érték el, mint ahogyan a múlt évben az angoloknak sem sikerült, szabotázs-tervekkel és a hajókalauzok elszereződésével a Vaskapu forgalmát megbénítani. A birodalmi víziutak igazgatóságának személyzetéből összeállított készütség a felrobbantott hídszerkezeteken keresztül vagy fölöttük szinte elképzelhetetlenül rövid idő, mindössze 11 nap alatt ismét megnyitotta az utat az uszályforgalom számára. Így a létfontosságú dunai közlekedés megakadályozására az utolsó angol kísérlet is csődöt mondott.

Miben rejlik a Duna, mint víziút fontossága? ha csak a hajózási statisztikák adatait tartanók szemelők ennek a közlekedési útvonalnak jelentőségét a valóságnál könnyen sokkal kevesebbre becsülhetnék. Bár a Duna az Országoszágon kívüli Európa leghosszabb természetes víziútja, forgalma a Rajna forgalmának csak töredékét éri el és kisebb az Elba-Odera-csatorna vagy más nagy európai víziutak forgalmánál is.

Hajózható része, a Regensburg-Sulina szakasz a német víziutálózat hosszúságának csupán 15,5 százalékát teszi ki. A dunai víziút azonban egyelőre beláthatatlan fejlődés előtt áll — ennek az összes természetes feltételei adva vannak — és ez a döntő szempont. Az európai újjárendezés egyik legfontosabb feladata Európa számos több-kevesébe elszigetelt gazdasági területének egyetlen nagy szerves gazdasági térséggé való összefoglalása. E cél megvalósításának nélkülözhetetlen feltétele a megfelelően kiépített közlekedési hálózat megteremtése, melyek keretében főképpen éppen a belvízi közlekedési utaknak jut nagy jelentőség. A Rajna-Majna-Duna-csatorna és az Elba-Odera-csatorna, az Odera-Duna-csatorna és az Elba-Odera-csatorna kiépítésével megvalósuló német víziút-gyűrű, melyből minden irányban sugárszerű leágazásokat lehet létesíteni. A nemnémet víziutálózatokkal való kapcsolat megteremtésére, az európai víziutrendszer magvának lehet tekinteni. E rendszerben a Dunának az a kiemelkedő feladata jut, hogy a nyersanyagokban és élelmiszerekben gazdag Délkelet és Fekete-tenger környéke, valamint az iparilag fejlett Középeurópa és részben Nyugat-Északkelet-Európa között

az olcsó összeköttetést biztosítsa. A hegyes ipari vidékek felé tehát a Duna gabonát, élelmiszert, olajat és ércet, a völgyek és síkságok felé pedig iparcikkokat és műtrágyát fog szállítani. Az Odera-Duna és a Rajna-Majna-Duna-csatorna bekapcsolódásával igen nagy szerephez jut majd a dunai szénzállítás is. A kérdés már csak az, hogy a dunai víziutat lehet-e annyira építeni, hogy ezeknek az óriási szállítási feladatoknak megfelelően.

A Duna olyan bővíző és vízállása oly kevés ingadozásnak van kitéve, hogy nagyforgalmu víziúttá való kiépítése nem jár különösebb technikai akadályokkal. Ami Béctől felfelé eső szakaszát illeti, megfelelő vízszabályozási munkálatokkal közép- és alacsony vízállás esetén is az év legnagyobb részében hajózhatóvá lehet tenni 1000 tonnás uszályok számára. Az eddigi vizsgálatok szerint néhány duzzasztó építésével a vaszkapui hajózás nehézségein oly módon lehet segíteni, hogy a létesítendő berendezések egyúttal hatalmas elektromos erőműtelepeket is tápláljanak. A német víziút-gyűrű bekapcsolásával a délkelet-európai államok számára Középeurópa felé új, rendkívül előnyös víziutak nyílnak meg. Budapest például a Keleti-tengerhez vezető Odera-Duna-csatornával (Budapest-Stettin 1200 km.), (Budapest-Hamburg 1650 km.) jóval közelebb jut a tengerhez, mint a Duna alsó folyásán (1650 km.). Az Elbához, Weserhez, Neckarhoz és a Bódeni-tóhoz tervezett leágazásokkal a Duna gyűjtő területe még jelentős gyarapodásra is szert tehet. A dunai víziút egyetlen hátrányát, hogy kisforgalmu tengerbe ömlik, bizonyos mértékben ellensúlyozhatná a Cernavoda-Konstanza-csatorna megépítése, mely a Fekete-tengerhez vezető utat 250 km.-rel megrövidítené. Sőt olyan tervek is felmerültek már, hogy az Odera-Duna-csatornát Bécsen túl az Adria felé is meg kellene hosszabbítani és Belgrád-Szalonika között is vízi összeköttetést kellene teremteni. Ily módon a Dunának a közelkeleti és északafrikai forgalom lebonyolításában is szerep juthatna.

A Duna közép- és alsószakaszán számos bővíző folyót vesz fel, melyeken eddig is számottevő forgalom bonyolódik le. E mellékfolyók további szabályozásával és összekötő csatornák építésével — például a Száva és Duna, továbbá a Duna és Tisza között, amivel a Duna felsőfolyása felé irányuló forgalomban nagy útnyújtásokat lehet elérni, — jelentékeny mellékvíziút-rendszerek teremtésére és ezzel a dunai forgalom további növelésére nyílnék alkalom. A vasúton és víziúton átrakodással lebonyolított ugynevezett tört forgalom, mely a szállítási költségeket tetemesen növeli, ilymódon sikerülne jelentékenyen csökkenteni.

A dunai forgalom erőteljes fejlesztésének feltételei tehát a lehető legkedvezőbbek. A Dunát földrajzi helyzete arra a nagy szerepre predesztinálja, hogy az európai újjárendezés szolgálatába álljon. Délkelet-Európa a gyors gazdasági fejlődés küszöbén áll és ennek a fejlődésnek természetesen a dunai forgalom is részese lesz.

A nagyváradi Baross Szövetség is megünnepli a századik Baross fiók felavatását

A nagyváradi Baross Szövetség tagjai az egész országban megünneplik a századik Baross fiók felavatását, amely Szabadkán méltó külsőség között fog lefolyni július 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor. Ezen a napon a nagyváradi Baross tagok is hálaadó istentiszteleten jelennek meg: A római katolikus Székesszékházban fél 9 órakor, az olasz Szentlélek plébánia templomban fél 10 órakor, a Szent László templomban fél 10 órakor, A velencei római katolikus templomban 9 órakor, az olasz körösparti református templomban 10 órakor, A püspöki uti református templomban 10 órakor, az evangélikus templomban 10 órakor. — Kérjük tagjainkat, a minél nagyobb számban való megjelenésre.

Ez alkalommal az elnöki tanács fél 12 órakor az Apolló palotában lévő sajtó helyiségében tanácskozássra ül össze és méltatni fogja az ország megnagyobodásának és a keresztény gazdasági térfoglalásnak rendkívüli jelentőségét.

Budapestről számos közéleti előkelőség külön vonaton fog leutazni; élükön vitéz dr József Ferenc főherceg és Illovszky János országos elnökkel.

Minden magyar hazafi szeretettel gondoljon ez alkalommal is országgyarapító Kormányzó Urunkra, mert ő tette lehetővé, hogy most már Szabadkán is kifejttesse a Baross Szövetség keresztény kereskedelmünk és iparunk előretörését.

Felhívás a mentőtanfolyamra való jelentkezésre

A Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete (Országos Mentők) rövidesen átveszik a nagyváradi és biharvármegyei mentők és betegszállítási szolgálatot.

Az első segélynyújtás ismereteinek minél szélesebb körben való terjesztése végett az Országos Mentőegyesület főorvosa, dr. Hunyadi Balázs f. hó 7, 8 és 9-én d. u. 5-8-ig terjedő időben mentőtanfolyamot tart a tűzoltóaktanyá előadótermében.

A tanfolyam díjtalan. Felhívom a gyárakban és ipartelegeken alkalmazottakat és mindazokat, kik a mentés

ügye iránt érdeklődnek, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a tanfolyamon. Felesleges hangsúlyozni, hogy a mai időkben az első segélynyújtásra mindenkinek szüksége lehet és a tanfolyam legjobb alkalom az ezirányú ismeretek megszerzésére.

A már jelentkezetteknek újból jelentkezni nem kell, hanem külön felhívás nélkül július 7-én d. u. 5 órakor jelenjenek meg a tűzoltóaktanyában.

Rehák Tamás,
tűzoltóparancsnok

A tengely rendezőmunkája és a Szovjet

Európa népeit századokon át mesterségesen tenyésztett ellentétek állították egymással szembe. A legújabb időkig senki sem ismerte fel az egyetemes európai építőmunka jelentőségét. E gondolat kulturális vonatkozásban itt-ott jelentkezik a történelem folyamán, de csakhamar nyoma vesz az ellentétek sodrában.

Ilyen egyetemes kapocs a keresztény vallás és kultúra védelme, amelyet tragikus következetességgel mindig a Kelet felől jelentkező veszedelemmel szemben kell oltalmazni. Az örökös „történelmi készültségéből” folyó kockázatot mindenkor két nemzet vállalta a legnagyobb önfelelőzással Középeurópában: a magyar és a német.

Századokkal a török-tatár dúlások után, napjainkban a bolsevista rém dőngeti keleti kapunkat a Kárpátok arénájában. Egyszer már leterítette az ájult magyarságot, — amely Isten kegyelméből megerősödve ébredt új életre. Mikor most a kötelesség riadója felharsan, a keresztény vallás és kultúra védelmére siet a hivatott őrség.

Hála Isten kegyelmének a veszedelem ma már nem rámuló kísérletezést, fejvesztett kapkodást talál magával szemben, hanem az öntudatra ébredt egységes Európát. A keresztény kultúra védelmének parancsa az európai sorsközösség gondolatában egyesül.

A minden vonatkozásban kiépített összefogást gazdaságilag az élettérelmélet megvalósítása hivatott megszilárdítani.

Ez az összefogás jelenti a nagy európai erőfeszítést a zavaró elemek kiküszöbölésére és a testvéri megbékélés biztosítására a munka szentsége jegyében.

Németország június 22-én hadüzenetével megerősítette európai vezetőpozícióját. Sorrel francia történetudós elmélete szerint egy nemzet külpolitikai adottságai alig változnak századokon keresztül. Ez a feltevés igazolja a nemzetek küldetését a történelem folyamán. Magyarország ezer év óta Európa előőrsége Ázsia felé. Így érthetjük meg, hogy a második nagy világháború seregszemléjének előestéjén ismét egy táborba gyülekeznek a régi bajtársak. A magyar csapatok már menetelnek Oroszországban. Magyarország mindig a békét akarta, de az orosz harci híhívásra nem maradhattunk tétlenül.

A legújabb kor vezéreszméje kétségtelenül az erős nemzeti öntudattal párosult szocializmus, — amely a világjavak igazságosabb elosztását követeli. Így találkozott a három kiemelt nagy jövőjű nemzet: a német, az olasz és a japán.

A természetellenes szovjetegyezménynek meg kellett bukni.

Hitler vezér és kancellár politikai hitvallásában kifejtette, hogy Németország természetes terjeszkedési vonala, illetve élettere az orosz síkság felé mutat. Kiáltványából mindenki megérthette, hogy miért tért el mégis látszólag eredeti céljától és miért nyújtott baráti jobbot a nemzeti szocializmus ellenségének. Nyilatkozata a lélek mélyéről fakadó, megrázó önvallomás és a legnagyobb felelősség örömteljes vállalása.

A Szovjet a német-országi megnem-

támadási és gazdasági egyezményben gazdag nyersanyagkészleteket ígért Németországnak. Ma már tudjuk, hogy nem tartotta meg ígértét és kétszínű diplomáciai cselofogásokkal hívta ki maga ellen a sorsot. Az egyetemes Európának pedig az ellentétek felosztása következtében szüksége van a gazdag orosz gabona és nyersanyag készletre.

A német-orosz háború egyik legérdekesebb fejezete kétségtelenül Ukrajna sorsa. Párizsban 1939-ben Obolensky herceg és P. Brégy tollából tanulságos munka jelent meg Ukrajna múltjáról és jövőjéről. Ebben a következőket olvassuk:

1939-ben Európában az ukrán probléma elsőrendű fontosságú, amelynek jelentőségét a szóbanforgó terület nagyságánál és népességénél fogva komolyan kell mérlegelni. — Ez a terület egykor rendkívüli szerepre lesz hivatva a germán nép erőteljes dinamikus fejlődése következtében!

A különben oroszbarát szerző adataiból néhány tanulságos szemelvényt közlünk: az Ukrán-Szovjet területe 452.000 km², lakosságának száma 33¹/₂ millió, — amihez Obolensky etnográfiai alapon még más területeket is sorol. Ukrajna gazdag erőforrásokkal rendelkezik. Termelés szempontjából egy észak és egy déli régióra oszlik. Északon az erdők, délen a mezőségek jellemzik. 25 millió

hektár bevetett területből 20 millió hektáron elsőrendű búzát termel.

Ez a mennyiség 18⁰/₀-a az európai termelésnek. Nagy cukorrépa, dohány és komlóültetvényei vannak. Ujabbban rizsszel és gyapottal is kitűnő eredményeket értek el.

Állattenyésztése rendkívül fejlett. Ásványi termékekben gazdag szén, vas, mangán, alumínium, grafit és lignit telepekkel rendelkezik, sőt az újabb kutatás értékes kőolaj forrásokat mutatott ki az Azóvi tenger mentén.

Ukrajna az orosz nehézipar legértékesebb központja.

Már a múlt világháború óta kísért a független Ukrajna gondolata, amelyet a központi hatalmak is pártoltak. Hogy a nemzeti szocialista Harmadik Birodalom miként vélekedik e kérdésről, legjobban bizonyítja az Ukrán Nemzeti Egyesület működése Berlintben.

Ma két tényező ad rendkívüli időszerűséget Ukrajna problémájának: 1. a német dinamizmus példátlan megerősödése, amely az oroszországi viharos előretörésben nyilatkozik meg, 2. a Szovjet belső gyengülése, amely nem tud ellenállni a területén fokozódó nemzeti aspirációknak.

Hitler könyvében Ukrajnát a német élettérbe utalta.

1933-ban a Volk und Reich szintén érdekesen emlékezik meg Ukrajnáról:

A szíriai események az angol propaganda tükrében

A szíriai események esetelésével kapcsolatban az angol propaganda kellemtelen ellentmondásba keveredett. A hírek úgy szólnak, hogy Dentz generális csapatai elkeseredett és eredményes ellentámadást tanúsítanak, a szíriai kikötőkben állomásozó francia haditengerészeti egységek pedig megakadályozták a brit erők partraszállását és komoly károkat okoztak a partraszállási kísérletnél segédkező brit bombolóknak. A támadás megindulása előtt szélnek eresztett hír tehát, hogy az angolok barátokként jönnek és hogy Dentz tábornok csapatai alig győzik kivárni a pillanatot, amikor az angolok sorában harcoló de Gaulle-követőkkel összeölelkezhetnek, nem tartható tovább. Ettől eltekintve az angolok előnyomulásuk folyamán sehol sem ütköztek német csapatokba, amelyek pedig saját bemonstrálásuk szerint már egész Szíriát megszállva kellett volna tartaniuk, ha másért nem is, de azért, hogy ezzel az angol előnyomulásnak megfelelő okot szolgáltatassanak. Az angol propaganda ilyen tórnán az események folyamán kétféle hírt is megbotlott saját hazugságában. Hogy a látszatot mentse, a két hazugságot most egy harmadikkal próbálják semlegesíteni. Ennek értelmében a német csapatok távollétében csak egyszerűen azzal magyarázzák, hogy a németek „szövetségeiket” az angolok közeledtére, minden távlat nélkül, taképnél hagyták. Ez az állítással mindjárt három le-

üttni: 1. Az a megállapítás, hogy Szíriában németek voltak, továbbra is fenntartható. 2. A németeket szövetségesek iránti hűtlenességgel és gyávagsággal lehet megvádolni. 3. Azt a látszatot kelthetik, mintha az angolok Szíriában a németeket megtámadták volna és ezzel végre egyszer sikerült volna német csapatokkal szemben a győzelem pálmáját elvinni.

Egyetlen pont maradt csupán magyarázat nélkül, hogy a franciák mindezek ellenére keményen védekeznek. Erre is talált azonban már magyarázatot az angol propaganda.

A szíriai harcokat egészen váratlanul polgárháborúként aposztrofálja melyben a hitlerpárti franciák a hitlerellenes franciákkal állnak szemben. Valóban, sőt mi több, még olyasmint is mondanak, hogy ugyanazok a franciák, akik az angolokat Franciaországban cserben hagyták, mert állítólag már képtelenek voltak tovább harcolni, most Hitlerért pompásan verekednek.

Mindezekben a hírekben és ellenhírekben határozottan van valami kellemtelen és háborzongató, ami önkéntelenül is arra emlékeztet, amikor egy őrült saját magával tolytat beszélgetést. Hogy az angolszászok az Océánon innen és túl egyaránt igen hajlamosak a hallucinálásra és hogy a legtöbb angol és amerikai rádióhallgató, amint gépét kinyitja minden badarságot hajlandó bevenni az köztudomásu.

„Ha felmerül az a német szempontból kedvező terv, hogy az óriási orosz birodalom felbomlik, önmagától kínálkozik az a megoldás, hogy a szóban forgó terület új felosztásánál az etnográfiai elvnek kell érvényesülni.”

Az ukránok szeretnének szabadulni az orosz igától. Németország pedig szívesen segít, mert az egyszerűsítési számokra a lengyel kérdés egyszerűbb megoldását a végső rendezéskor.

A keleti határon egy szövetséges Nagyukrajna újabb német diplomáciai nyereség lenne.

R. M.

Mussolini emlékezete Balbo tábornagról

Rómából jelentik: (MTI.) A Duce egy repülőiskolában tett legutóbbi látogatása alkalmával kegyeletes szavakkal emlékezett meg Italo Balbo tábornagról, aki a Tobruk körüli repülés alkalmával halt hősi halált. Balbo először tanítványa, majd követője, végül belső munkatársa volt 26 éven keresztül. Beszédében vázolta a hazáját hön szerető férfi életpályáját. Győzni fogunk — mondotta a Duce — mert már 20 évvel ezelőtt zászlónkra írtuk a bolsevizmus elleni küzdelmet. Veszélyek közt éltek és megőrizték hidegvéretüket, az élet uraivá lettek és győzelmek gyümölcsét megőrizték továbbra is.

Jelentkezzenek a köles vetőmagot igénylő gazdák

Nagyvárad thj. város gazdasági ügyosztálya 22517—1941. sz. a. a következő hirdetményt adta ki: Felhívom mindazon gazdákat, akiknek köles vetőmagra van szükségük, hogy folyó hó 5-én reggel 8 órakor jelenjenek meg a Városmajorban (Tűzoltólaktanya), ahol a szükségelt mennyiséget azonnal átvehetik. Kiosztásra kerül kb. 2 mázsa köles vetőmag a jelentkezők között, mivel a korábbi igénylők az igényelt vetőmagmennyiség átvételére felszólításra sem jelentkeztek. Nagyvárad, 1941. július 3. Klemens, gazdasági tanácsnok.

Fel kell szerelni a magyar házzszámablákat

Nagyvárad thj. város polgármestere a következő hirdetményt adta ki: Felszólítom mindazon nagyváradai háztulajdonosokat, akiknek még szabályszerű magyar házzszámjelző táblájuk nincsen, hogy azokat 15 napon belül 2 pengő 30 fillérért rendeljék meg a helybeli Iván Vasöntöde, Vitéz-utca 52. sz. alatti telepen. Különösen felhívom a háztulajdonosok figyelmét arra, hogy minden háztulajdonos köteles a régi horgány házzszámabláját ugyanígy beszolgáltatni, hogy azokból új házzszámablák kiönthetők legyenek. A vasöntöde a régi házzszámablákat súly szerint az árkormánybiztosság által megállapított 54 filléres kilogrammonkénti áron váltja be. A fenti rendelkezés be nem tartása esetében az érdekeltek háztulajdonosok ellen a törvényes rendelkezéseket fogom alkalmazni. Nagyvárad, 1941. június 27. Dr. Soós István, polgármester.

Belvárosi mozgóban Hazafelé

Fedák Sári legszebb filmje
Csontos, Vaszary P., Bilicsi, Hajmásy,
Pethes.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1 Zivatar Kemenes pusztán

Eöry Kató
Komár Julia
Berky L.

Szakáts Zoltán
Kiss Ferec
Gózon Gy.

Apollo filmszínházban Mickey Rooney és Judy Garland énekes zenés, hangulatos vitáglágere Nem gyerekjáték

Hiradó: Első képek az oroszországi harcokról.

Akiről ma beszélnek

Bácá Gorup Adrienne, a nagyváradi szácmazású előadóművésznő

Régi, feledhetetlenül szép békeidők hangulata terül el a csendes, exkluzív társaság felett, amely együtt ül egyik váradi klub teraszán. A társaság lelke báró Gorup György, a régi híres bihari Gorup-család feje, aki egykor mint délceg huszártiszt jesszített a váradi korszón, a Stepper-cukrászdában és az Emkében, ahol a huszártisztok törzsasztala volt. Ma, kissé deresedő fejjel is az a dobás férfi, aki után bizony (ha titokban is.) de megfordulnak a nők az utcán. De nem őrá van most szó, hanem bübajos, szép fiatal leányáról, Adriennéről, aki félig gyermekfővel Budapest egyik nevezetessége lett s művészi táncával, nagyszerű előadókészségével a budapesti exkluzív társaságok dedelgetett kedvence.

Híres volt mindig a Gorup-család kiemelkedő tagjairól. Abban az időben, amikor Lipovniczky Sándor volt a váradi püspök, a be-tegeskedő főpap közvénen társaságához tartoztak Gorupék is, sőt, az egyik Gorup leányt, Antonianát, aki szépsége mellett szellemességéről volt híres, egyik Lipovniczky volt a férje és így családi vonatkozások is a püspökhöz kötötték őket. Nevezetes volt báró Gorup Arthur akit tréfásan az első magyar esperantistának neveztek. Ugyanis rendkívül sok nyelven beszélt. A magyaron kívül németül, franciául, olaszul, angolul és spanyolul tudott s mert állandóan foglalkoztak ezek a nyelvek, gyakran megesselt, hogy társaságban valami kérdésre angol-német-francia nyelvekkel válaszolt. Az ő idejében a Plathyak, gróf Csáky, gróf Tisza, gróf Teleky, báró Gerliczy, Beöthy, Baróthy, Pallay és Elek családok vitték a vezérserepet Várad életében.

Fordult aztán az idő, jött a háború, az összeomlás, majd a győnyörű vándorlat s nemrégiben báró Gorup is visszatért Váradra, a családja azonban még Pesten él. Leányát, a ma alig 15 éves Adriennét Kilián Zoltán vezette be a művészethez s ő indítványozta annak az előkelő, fiatal művészekből álló csoportnak a rendezését is, amelynek éltező lelke a fiatal báró Gorup Adrienne. Akik ismerik, csodálat mesélnek róla. Előadókészsége, táncművészete egyképpen magas fokon áll s több nagyszerű fellépéssel bizonyította be rátermettségét. Ugy tudjuk, hogy báró Gorup Adrienne művészetét rövidesen Váradon is megismerhetjük. Nagyváradi közönségének nagy öröme szolgálna, mert komoly művészi élvezetből soha sem lehet elég részünk.

Kijelölték az árrombolók felett döntő bizottság nagyváradi és vidéki tagjait

Nagyváradi. Saját tud. Az árrombolás miatt előterjesztett panaszok felett ezután döntőbizottság fog bírskodni. Az iparügyi miniszter rendelete értelmében a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara területén is kijelölték a 20 tagú bizottságot s az Iparkamara már kiadta az erre vonatkozó utasítást az Ipartestületnek, melyben körvonalazza az eljárás folyamatát.

Árrombolások elleni panasz az Ipartestület előjáróságánál kell tenni, ahol a panaszt bevizsgálják s ha az indokolt, átteszik az Ipartestületi Székhez, mely aztán az árromboló parost káros magatartására figyelmezteti. Ha ez az eljárás eredménytelen, a panaszírókat 10 pengő eljárási költség esatolásával az Iparkamarahoz teszik át, ahol a panasz ügyében háromtagú bizottság dönt, melynek elnöke a miniszteri bizos. tagjai pedig az Ipartestület megbízottja és egy tag a 20-as bizottságból, akit a panaszló jelöl ki.

Ez a háromtagú bizottság marasztaló ítéletet hozhat és 100 pengőig büntetheti az árromboló iparost. Ha az árrombolót másodszor is elmarasztalják, szakmai megbízhatatlanság címen kérni lehet iparjogositvány megvonását.

A döntő bizottság névsora

Az árrombolók felett döntő huszas bizottság nagyváradi és vidéki tagjai a következők: Nagyváradon: Szabó Károly, Fenesi László, Kovács Antal, Galló János, Szolga Ferenc, Széplaki Sándor, Frischmann Adolf, Eberl Kálmán, Cser István és Pálfi István. A vidéki döntőbizottsági tagok a következők: Kocsis László, Kerekes István, Kovács Félix, Tréger Lajos, Varga Ferenc, Erneszt József, Kovács Imre, Berecz Lajos, Bálint Ferenc és Jobbágy Dezső.

A kijelölt tagok valamennyien ipartestületi, illetve szakmai csoportok elnökei.

GAZDASÁGI ÉLET

A cséplőgéptulajdonosok kötelességei az ideai cséplésnél

Az ideai termés értékesítéséről megjelent kormányrendelet egyik legfontosabb célkitűzése, hogy a hatóságok számára lehetővé tegye a kicséplelt gabonaneműségek nagyságának fontos megállapítását. A cséplőgéptulajdonos munkájának eredményétől függ az, hogy milyen pontossággal lesz megállapítható az ideai termés nagysága és ennek alapján derül ki az is, hogy a közellátás számára mennyi gabona áll rendelkezésre az új gazdasági évben. Ezért minden cséplőgéptulajdonosnak pontosan tudnia kell, mi a kötelessége az ideai cséplésnél.

Illetékes helyről közhik az érdekeltekkel, hogy minden cséplésnél pontosan és lekiismeretes-en kell vezetni azokat a nyilvántartásokat, amelyek a cséplés eredményének megállapítására és az eredmény ellenőrzésére szolgálnak.

A kicséplelt gabonát a géptől való elvitel előtt kell mázsálni és minden mázsálás eredményét be kell írni a

mázsakönyvbe. A mázsakönyvben csak a tiszta súly kerül feljegyzésre. Ugyancsak a mázsakönyvből naponként és gazdánként az összesített eredményt kell beírni a cséplési naplóba. Amikor a gazda termését egészen kicséplették akkor kerül sor a cséplési eredménylap kitöltésére.

Az eredménylapot a cséplőgéptulajdonos általában minden hét hétfőjén küldi el annak az előjáróságának, amelynek területén cséplés. Ha hétközben más község területére megy át csépleni, előbb a még be nem szolgáltatott eredménylapokat a következő hétfő előtt be kell küldeni. Nagyon fontos itt az a körülmény is, hogy a gazdának cséplés közben rész-eredményt magában foglaló eredménylapot is köteles kiállítani, ha a gazda kívánja. Ez ugyanis lehetővé teszi, hogy a gazda gabonailaphoz és ezzel együtt vámorlési engedélyhez jusson még a cséplés befejezése előtt.

Szabályozták a hagymafélék forgalmát

A kormány rendeletet adott ki, amely szerint ezentúl érett vöröshagymát és fohagymát az ország egész területén a termelőtől tovább- eladás és ipari feldolgozás céljára kizárólag a Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete, mint az Országos Központi hitelszövetkezet tagja vásárolhat. A termelő saját lemmé-

sü vöröshagymáját és fohagymáját értékesítési célra a közvetlen fogyasztónak, vagy közvetlen fogyasztó részére árusító kiskereskedőnek közvetlenül is eladhatja. Érett vöröshagymát és fohagymát közforgalmi fuvarozási vállalat újján kizárólag a szövetkezet szállíthat. Fuvarozási vállalat érett vöröshagymát és fohagymát

mát szállítás céljából csak a szövetkezettől vehet át. A szövetkezet köteles a termelők részéről eladásra szánt érett vöröshagymát és fohagymát az árelenőrzés kormánybiztosa részéről megállapított áron az ország egész területén folyamatosan megvásárolni és a beszerzett készletből a belföldi piac, a szárító és konzervüzemek, valamint a kivitel szükségletének arányos kielégítéséről gondoskodni.

A legnagyobb gazdasági munkabérek

Nagyváradi thj. város polgármestere 25.531—1941. sz. alatt a következő hirdelményt adta ki: A m. kir. földművelésügyi miniszter 199.000—1941. IX. 1. számú rendeletére hivatkozással értesitem a mezőgazdasági munkaadó és munkavállaló lakosokat, hogy a legnagyobb gazdasági munkabérek megállapításáról szóló 1520—1941. M. E. és az azt módosító 4520—1941. M. E. számú rendelet értelmében a munkaadó a legnagyobb munkabér összegének 20%-a erejéig részesítheti jutalomban azt a munkavállalót, akinek munkaeljesítménye az átlagot meghaladta. Nagyváradi thj. város területére a legnagyobb mezőgazdasági munkabéreket a Bihar megyei Gazdasági Munkabér Megállapító Bizottság 1941 évi június hó 13-án tartott ülésében megállapította és ennek mértéke a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségénél (Nagy Sándor-utca 21.) megtudható. Nagyváradi, 1941. július 3. Polgármester nevében: Klemens s. k. gazdasági tanácsnok.

Be kell jelenteni a cséplés időpontját

A 3900/1941. M. E. számú rendelet 3-ik paragrafusára elrendeli, hogy azok, akik gépi erővel vagy járgánnyal hajtott cséplőgéppel kívánnak gabonát csépleni, a cséplés megkezdése előtt egy héttel a cséplés megkezdésének valószínű időpontját be kell jelentenie a M. Kir. Közélemezési hivatalhoz. (Budapest, V. Nádor-utca 27 szám.)

Fenti rendeletre való hivatkozással felhívom mindazon mezőgazdasággal foglalkozó lakosokat, akik cséplétni akarnak hogy a fenti rendeletben kitüntetett kötelezettségüknek annál is inkább tegyenek eleget, mivel annak elmulasztása kihágást képez és a mulasztók ellen az eljárást folyamatba fogom tenni.

A bejelentésre szolgáló űrlapok a gazdasági ügyosztályon (Városháza I. em. 24.) díjtalanul rendelkezésre állanak, ott igényelhető a hivatalos órák alatt.

Klemens s. k.
gazdasági tanácsnok.

Összesett az utcán és meghalt. Nagyváradi. Saját tud. Fleischmann József 74 éves, Pece-utca 35. szám alatti lakos, magánzó, tegnap délután a Dániel-utca sarkán összesett. Kihívták a mentőket, akik már csak a bealott halált állapíthatták meg.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD.
SZILAGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza

MIKOR SÜTETITÜNK MA?

Budapestről jelentik: (MTI) A magánvilágítás, lakóházak és gépjárművek elsötétítését július 4-én, pénteken 20 óra 50 perckor kell végrehajtani.

MEGALAKULT A KÖZÉPEURÓPAI GAZDASÁGI BIZOTTSÁG MAGYAR CSOPORTJA. Budapestről jelentik a MTI: Budapesten megalakult a Közép-európai Gazdasági Bizottság Magyar Csoportja. Az új szerv Közép- és Délkelet-Európa országaival fenálló gazdasági kapcsolataink fejlesztése folyamán a magyar mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeit szolgálja.

KÜLÖN RENDELET INTÉZKEDIK A FODRÁSZOK MUNKASZÜNETÉRŐL. Budapestről jelentik a MTI: Az ipari munkának vasárnap és más ünnepnapokon való szüneteltetéséről törvénytervezet előkészítési tárgyalásai során a lodrász iparosok körében az a hír terjedt el, hogy a törvény a vasár- és ünnepnapokon való munkaszünetet akarja bevezetni a fodrászoknál. Illetékes helyről közlik, hogy ezt a kérdést rövidesen külön rendelettel fogják eldönteni.

Középiskolai jelleggel működhetnek az erdélyi ipari szakiskolák. Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács legutóbbi ülésén, az erdélyrészi ipari szakiskolák helyzetével foglalkozott. A tanács az ipari szakoktatás erdélyrészi teendőire ismételt eredményesen hívta fel a kormány figyelmét, melynek következtében a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium elhatározta, hogy a visszatért erdélyi részeken minden eddig működésben volt román állami ipari szakiskolát továbbra is működésben tart. Miután a közoktatásügyi kormányzat azt tervezi, hogy az új iskolai évtől kezdődőleg valamennyi erdélyrészi ipari szakiskolának középiskolai jellegűt ad, tehát jogosultságot nyernek az érettségi bizonyítványokkal egyenlő értékű bizonyítványok kiadására, ez időszereint az alábbi erdélyrészi ipari szakiskolákra vonatkozik az új elgondolás: Gépipari szakiskola Kolozsvárról és Nagyváradon, magasabb fokú faipari szakiskola Szatmárnémetiben, középfokú faipari szakiskola Máramarosszigeten, kő- és agyagipari középfokú szakiskola Székelyudvarhelyen, állami nőipari szakiskola Szilágyosromlyon. A Tanács annak a kívánásának adott kifejezést, hogy a női ipari szakoktatás erdélyrészi intézményeinek gyarapítása és számszerűtlen szaporítása érdekében a kormány figyelmét felhívja a világháború előtti időkben Sepsiszentgyörgyön működött és azóta megszünt női ipari szakiskola visszaállításának szükségességére. A Tanács ebben az értelemben megtette felterjesztését.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

MEGHATÓ UNNEPSÉGGEL ZÁRULT A KOLOZSVÁRI SZÍNHÁZ ÉVAD. Kolozsvárról jelentik a MTI: A kolozsvári Nemzeti Színház megkezdte munkáját. A csülörtörtői gyűlésen vitéz dr. Hadsz Aladár miniszteri osztályfőnök vázolta a színház fontos nemzetnevelő feladatát. Megemlékezett az elmúlt 22 évről, amikor a magyar színészek megleszített munkával szolgálták a magyarság ügyét. Táray Ferenc, a Nemzeti Színház igazgatója kitartó munkára hívta fel a színészeket. A szép ünnepegyen nyitja meg kapuát Harsányi Kálmán „Ellák” című verses drámájával.

KINEVEZTÉK AZ ANKARAI FRANCIA NAGYKÖVET UTÓDJÁT. Vichyből jelentik a MTI: Az Ankarában elhunyt ankarai francia nagykövet utódjául, mint hivatalosan jelentik Hellent nevezték ki.

KATASZTRÓFÁLIS FÖLDRENGÉS VOLT ARGENTINIÁBAN. Buenos-Airesből jelentik a MTI: Csülörtörtökön a kora reggeli órákban az argentinai Andok egész vidékét több ízben erős földrengés rázta meg. A földlökéseket a fővárosban is érezték. Az északnyugati tartományok valamennyi városából jelentések érkeztek a földrengésekről. Ezek szerint a földlökéseket tompa földalatti mozgás kísérte. A lakosság körében néhány percig pánik félelem lépett fel, különösen Sanjuan tartományban, ahol Caucete helységben ötvennél több ház összeomlott. Az eddigi hírek szerint úgy látszik, hogy a földrengés szerezés módján csak egyes helyeken követelt emberáldozatot.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY. Élesd római katolikus egyházközsége megüresedett kántortanítói állásra háromhetes pályázatot hirdet. Javadalom díjlevél szerint. Római katolikus plébánia

A Színház és Filmművészeti Tanács enyhítette Szelezky Zita büntetését. Budapestről jelentik: (MOT) Az Országos Szépművészeti és Filmművészeti Tanács csülörtörtökön tárgyalta Szelezky Zita fegyelmi ügyének fellebbezését. Az elsőfokú ítélet részben megváltoztatta a tanács és az engedély nélküli filmezés vádjára alól felmentette a művésznőt, a szerep visszaadása miatti vétségét azonban megállapították; végül a sajtónyilatkozattal elkövetett fegyelmi vétség vádjára alól felmentette. A tanács az enyhítő körülmények figyelembe vételével feddésre ítélte a művésznőt.

Julius tizedikéig lehet pályázni a délvidéki tanári és tanítói állásokra. Budapestről jelentik: (MTI) Illetékes helyről felhívják a figyelmét azoknak a tanítóknak és tanároknak, akik a visszafoglalt délvidéki terület bármelyik iskolájába pályáznak és eddig pályázatukat még nem adták be, hogy kérelmüket legkésőbb július 10-ig a vallás és közoktatásügyi miniszterium V. A. ügyosztályához adják be.

Cipésziparosok figyelmébe. Tudomásukra hozzuk azon cipésziparosoknak, akik még nem vették igénybe a kiutalt felsőböröket és a hasításokat, ha szükségük van rá, szakosztályunk irodájában három napon belül jelentkezzenek. — Továbbá értesítjük azon cipésziparosokat, akik zöldszínű cipőutalvánnyal és kész cipőraktárral rendelkeznek, a bejelentéshez szükséges nyomtatványért sürgősen jelentkezzenek. Az elnökség.

Hősi halált halt a szovjet fronton Kranz Rudi világbajnok. Berlinből jelentik: (MTI) Kranz Rudi német síbajnok, aki egyik hegyi vadász zászlóaljnál mint örvezető szolgált, a szovjet elleni küzdelem első napján hősihalált halt.

JULIUS NYOLCADIKÁN INDUL AZ UTOLSÓ VISSZATELEPÜLŐ NEMETEKET HAZASZÁLLÍTÓ VONAT ROMÁNIÁBÓL. Bukarestből jelentik a MTI: A telepítési és románosító államtitkárság közli azokkal a német hazatérőkkel, akik hazatérési szándékukat már bejelentették, de még nem hagyták el az országot, hogy az utolsó repatriáló vonat július 8-án indul Németországba. Aki ezt az utolsó alkalmat sem használja fel az eltávozásra, elveszti jogát a hazatérésre.

SZÜNETEL AZ ORSZÁG ÉSZAK-KELETI RÉSZÉBEN A TÁVBE-SZÉLŐ MAGÁNFORGALOM. Budapestről jelentik: (MTI) A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint az ország északkeleti részében a távolsági távbeszélő magánforgalom a további intézkedésig szünetel. Állami és posta szolgálati távbeszélések válthatók.

MAGYARÁZÓ RENDELET KÉSZÜL A FIZETÉSES SZABADSÁGRÓL. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamarához úgy a munkaadók, mint a munkavállalók részéről több ízben kérdést intéztek a fizetési szabadság időtartamának mikénti megállapításával kapcsolatban. Miután e kérdés mikénti elbírálása tekintetében a munkaadók és a munkavállalók egyrésze között ellentétek merültek fel, közöljük, hogy e kérdés tekintetében úgy a munkaadók, mint a munkavállalói érdekeltség kérelmére, értesülésünk szerint a közel napokban magyarzó miniszteri rendelet fog megjelenni, mely hivatva lesz e kérdésnek végleges és egységes rendezésére. A rendelet megjelenése után a Kamara tájékoztató közleményben közre fogja adni. Nagyvárad, 1941. július 3. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara a miniszteri biztos megbízásából: Főtitkár.

MAGYAR NYELVŰ KÖZVETI-TÉST AD A HELSINKI RÁDIÓ. Helsinkiből jelentik a MTI: A helsinki-i rádió megkezdte magyar nyelvű adásait. Naponta négyszer ad 19.16. 31 és 25 méteres hullámon 10 óra 35 perctől 10.50-ig 2 óratól háromnegyed 3-ig, este negyed 10-től fél 10-ig és éjfél után negyed 1-től fél 1-ig. Az első magyar adását szerdán délután 2 órakor a magyar hallgatókhoz intézett meleg szavakkal vezette be. Kedves magyar hallgatóink! A két rokon népet nemcsak a lélek hozta egymáshoz közelebb, hanem a közös ellenség elleni harcban is egymás mellé állunk. A finnek és a magyarok az európai műveltség érdekében együtt harcolnak a közös ellenség barbár támadása ellen. Eppen ezért szükségesnek tartotta a finn rádió, hogy naponta többször magyar nyelven tájékoztassa a magyar festvé népet.

ÖTVENMILLIÓ PEZETA PÉNZBÜNTETÉSRE ÉS 15 ÉVI SZÁMÜZETÉSRE ÍTÉLTÉK ZAMORÁT. Madridból jelentik: (MTI) Spanyol hivatalos közlés szerint a politikai bűncselekmények madridi bírósága Zamora volt államelnököt 50 millió pezeta pénzbüntetésre, a spanyol állampolgárság elvesztésére és 15 esztendei száműzetésre ítélte. Zamora 1931-től 36-ig volt államelnök és őt követte a népfront kormány.

Hölgyek! Tökéletes dauer és hajfestés Rammingernél Bazár-épület

ELPUSZTITOTT AZ ISZAPVULKÁN EGY SZIGETET. Bazelből jelentik: (MTI) A Nationalzeitung jelentése szerint a brit Észak-Borneo-hoz tartozó Pulan Tiga szigeten iszapvulkán kitörése teljesen megsemmisítette. Csak néhány négyzetméter terület emelkedik ki a vízből a sziget helyén. Észak-Borneo fővárosában olyan robbanást észleltek a vulkán kitörése alkalmával, amely után a láthatár vérvörössé vált. A sziget néhány évszázaddal ezelőtt ugyancsak vulkán kitörése során emelkedett ki a tenger mélyéből.

KOMÁROMBAN TILOS A ZSIDÓKNAK NYILVÁNOS FÜRDŐHELYEKRE JÁRNI. Komáromból jelentik a MTI: A vármegye törvényhatóságának közgyűlése kitiltotta a zsidókat a megyei a megyei városokban a piacokról. A fürdők rendjének új szabályozása során úgy határozta, hogy a nyilvános fürdőhelyeken ezután a zsidók nem jelenhetnek meg.

FELHÍVÁS

Felhívjuk az érdekelteket, hogy Szilágyi Demeter városi partfürdő volt bérlejtével szembeni bíróság megítélt követeléseiket nálunk 60 nap alatt jelentsek be. Csak igazolt és határidőn belül bejelentett igényeket vesszük figyelembe.

Nagyvárad, 1941. július 4.
Városi partfürdő igazgatósága
Vár-tér 1.

TUDJA-E ON?...

- ... hogy a világon 1940 augusztusáig összesen 94.050 bélyeg jelent meg? Ezek a bélyegek egy gyűjteményben összegyűjtve egy nagy szekrényt töltenének meg.
- ... hogy egyes országokban a jegygyűrt, más országokban pedig az eljegyzési gyűrt horáják a jobbkez gyűrűsujján? A jobbkezzen való jegygyűrűhordás eltérő szokásának az a magyarázata, hogy régen azt hitték, hogy a jobb gyűrűsujj erei közvetlenül a szívhez vezetnek.
- ... hogy a drágakövek megjelölésére szolgáló „karát” szó a kenyérta magvát jelentő arab „kiral”-ból származik. A középkorban mindenütt megforduló arab ékszerkereskedők a drágakövek mérésénél a kenyértámgvakat használták súlyegységül.
- ... hogy Kina első vasútja 1876-ban épült, azonban nem sokáig maradt üzemben? Az újitáson felhagyott babonás lakosság a sineket felszaggatta és nem nyugodott addig, amíg a vasútársaság a folyóba el nem süllyesztette.
- ... hogy a statisztika nem az ujkor találmánya, honon földünk legrégibb kultúrnépénél, az 5.000 évvel ezelőtti virágkorukat élő mezopotámiai suméroknál is ismeretes volt? A délamerikai inkák és a mexikói aztékok uralkodói hasonlóképpen pontos statisztikákat vezettek alattvalóik számáról, vagyonáról, sőt a halálosok és születésekről is

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JULIUS 6.

- 8.00 Ébresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek
9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry utcai templomból. Prédikál Barabás István lelkész.
10.00 Református istentisztelet a Kálvin-terti templomból. Prédikál dr Ravasz László püspök.
10.00 Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd a Jézus szive templomból. A szentbeszédet mise után Pater János József egyetemi magántanár mondja.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
12.30 Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
13.00 Zsoltározó kalotaszegiek. Közvetítés a körösfői templomból. Hangfelvétel.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
15.45 A Rádió Szalonzenekeara. Vezényel Bertha István. Hangfelvétel.
16.30 Az emberiség kenyere. Moravék Andre dr előadása.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Honvédműsor.
18.00 A kastély. Márai Sándor elbeszélése.
18.25 Liszt: Tesso — szimfonikus költemény. Előadja a Budapesti Hangverseny Zenekar, vezényel Ferencsik János.
18.45 Vaszary Piroska csevegése.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Károlyi Gyula zongorázik.
19.50 Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Puhár István, Máchán Tibor és Legényei József dr.
20.20 Kivánságverseny. Közreműködik Szabó Ilona, az Operaház tagja, Szabó Miklós és Horváth József, Férfi és Nőiakar, a Székesszékfővárosi Zenekar és Sári Elemér cigányzenekara.
21.40 Hírek.
22.20 Pertis Jenő cigányzenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Szórakoztató hanglemezek.
24.00 Hírek.

HÉTFŐ, JULIUS 7.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Etrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A macedon kérdés. Irta Marschalko Lajos. Felolvasás.
10.45 Tudjuk is, nem is. Irta Villant Rezső. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Himnusz.
12.10 Mikulai Gusztáv szalonzenekeara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Temesvári Rácz József cigányzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Hanglemezek.
15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
16.15 Diákfelőra.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Weidinger Ede szalonzenekeara.
17.45 A török hódoltság korának magyar katonasága. Markó Árpád nyugállományú ezredes előadása.
18.15 Mai magyar szerzők.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Táncklemezek.
19.50 A Honvédelmi Minisztérium Légoltalmi Csoportfőnökségének előadása.
20.00 Marconi. Rádiójáték.
21.40 Hírek.
22.10 Zenei hangfelvételek.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30 Toki-Horváth Gyula cigányzenekara.
24.00 Hírek.

KEDD, JULIUS 8.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Etrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.

- 10.20 Történet az állatvilágból. Irta Nyáry Andor. Felolvasás.
10.45 Divattudósítás. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Himnusz.
12.20 Rendőrzenekear.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Bálint Dezső hegedűl, zongorán kíséri Szirányi János.
14.00 Berg Lili zongorázik
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 A Rádió Szalonzenekeara.
15.55 A Délvidék műemlékei. Percsényi Dezső dr előadása.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Mindnyájunk gondoljai. A Közell-

- tási szolgálat közleménye.
17.30 Farkas Jenő cigányzenekara.
18.20 Magyarország és a szerb műveltség. Hadrovits László dr egyetemi magántanár előadása.
18.45 Vécsey Ernő jazz-zongoraszamái.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 A távoli kedvesemhez. Összeállította Thurzó Gábor.
20.10 Az Operaház zenekara.
20.55 A Honvédelmi Minisztérium Légoltalmi Csoportfőnökségének előadása.
21.40 Hírek.
22.10 Magyar nóták hanglemezeiről.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Ilmichy László tánczenekara.
24.00 Hírek.

A jobbra hajts ABC-je

Vasárnap hajnalban Budapest és környékének kivételével az országban mindenütt át kell térni a jobboldali közlekedésre. A hatóságok felkészültek, az átalakítások befejezés előtt állanak és vasárnap a közönség is megismerkedik az új rendszerrel.

Az alábbiakban emlékeztetőként, jelmondatként összefoglaltuk a legfontosabb tudnivalókat.

Ime a „JOBBRA HAJTS ABC”:

1. Az új közlekedési rend első napjain igen lassan és nagyon óvatosan hajtsunk, különösen keresztezési pontokon és tereken.
2. Pontosan tarsunk be minden közlekedési szabályt, mert ez a még be nem idegződött új közlekedési rendnél különösen fontos.
3. Járművekkel mindig az uttesti jobb oldalán haladjunk, még akkor is, ha az egész uttest szabad. Az út közepén ne hajtsunk, mert abból nagy veszélyek származhatnak.

4. Vigyázzunk: minden forgalmi jelzés, tábla, stb. az úttest jobb oldalán van!

5. Keresztezéseknél, vagy ha a járdáról lelépünk, előbb mindig balra tekintünk: onnan jöhet az első veszély, az úttest közepére érkeve azután már jobbra tekintünk.

6. Járművekkel balra előzzünk!

7. Villamosra, autóbuszra ne ugráljunk, mert ez a még szokatlan közlekedési rend mellett különösen életveszélyes!

8. A jobbra és balra hajts átmeneti pontjánál egészen lassan haladjunk és különösen vigyázzunk.

9. Figyelmeztessünk másokat is, ha rosszul közlekednek, mert ezzel magunk és mások testi épségét és anyagi javát védjük.

10. A jobbrahajtsra vonatkozó hatósági rendelkezések be nem tartásáért csakis saját magunk vagyunk felelősek.

SPORT

Vasárnap: NAC—Szeged

Felfokozott érdeklődéssel tekint a város labdarugást kedvelő közönsége a NAC vasárnapi összecsapata elé. Az Ujpest és a Gamma felett aratott remek szereplés után ismét győzelmet várnak a zöld-fehérektől.

A mérkőzés a legjobb vidéki csapat büszke címért megy. Ha győznek a fiúk, úgy felteszik a koronát az

idei évad dús sikereire.

De ez a találkozó elég nehéznek ígérkezik. Kemény csapat a Szeged s lelkesen küzd. Ennek a két jó tulajdonságának köszönheti a bajnokságban elfoglalt harmadik helyét.

A mérkőzést délután 5 órai kezdettel benyoliják le Vay László játékvezetése mellett.

Négy NAC játékos az NB II. ezévi tizenegyében

A Nemzeti Sport az évad befejezése után összeállította az NB II. 1940—41. évi tizenegyét. Ez az összeállítás úgy történt, hogy megnézték, hogy ki hányszor kapott helyet hétről-hétre az NB II legjobb „11”-ében.

Nagyváradról az első csapatba Spielmann és Bodola került be. Előbbi 16, utóbbi 27 ponttal. A lap megjegyzi, mint érdekességet, hogy „Bodola és Spielmann, noha sokkal kevesebb bajnoki mérkőzést játszott (16-al kevesebbet), mint a többiek, aránylag töltényesen került az idény tizenegyébe, sőt Bodola a pontszám terén csúcsot ért el. A többi jeles eredményi, tehát a két Kovács, Lukács (NSE) és Demény stb. már nem tudott bekerülni.

A tartalékcsoportban a NAC-ból Kovács II 15 ponttal és Kovács I. 16 ponttal szerepel.

Az összeállításához csak az a meg-

jegyzésünk hogy Deménynek, ha a pontozás igazságos, az első csapatban lett volna a helye a mérkőzéseken kijátszott nagy formája alapján s Juhász is legalább a tartalékcsoportban helyet érdemelt volna, még akkor is, ha 16 mérkőzés hátránnyal rajtoltak.

Rövid sporthírek

A Játékvezető Testület helyi csoportjának csütörtök esti ülésén jelölték ki a vasárnapi mérkőzések játékvezetőit, mely így fest:

Erzsébetligeti pálya: d. e. 11 órakor NAC II—Bocskay, játékvezető Páll László, h. j. Tóth Mihály és Szime László, d. u. 3 órakor játékvezető Gyurkovits Tibor, h. j. Takács Géza és Létay Sándor, 5 órakor NAC—Szeged játékvezető Vay László, h. j. Kovács János és Zagyai Sándor.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerepezés
Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata
Nagyvárad, Szt. János u 44-48.
Telefon: 19-13

Nagyszalontán d. u. 5 órakor NAC—Törökvs II., játékvezető Kupcsa István.

A MLSZ játékvezetők nagyváradi csoportja a közeli napokban egy újabb elméleti tanfolyamot kezd meg, melyre rátermett sportemberek jelentkezését kéri. A tanfolyamot a NAC-otthonban tartják meg. Jelentkezni lehet Gleiber Lajosnál ugyanott.

Bécs: Hatalmas tömeg fogadta a Rapidot amikor Berlinből, mint országos bajnok tért haza. Először Scharitzer kerületi vezető, majd Kozich kerületi sportvezető beszélt. A Rapid részéről Kalenberg, a Budapestben is vendégszerepelt neves operatőres válaszolt. A tömeg úgy ünnepelte kedvenc játékosait, hogy majd szétszedte a pályaudvart!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknak 25 százalék engedmény

Lakás

Kórházi főorvos keres 4—5 szobás komfortos lakást. Cim: Bafiso Kermia, Szilágyi Dezső u. 3. 752

Ősszel beköltözhető négy szobás, komfortos, kertes házat keresek. Cim a kiadóhivatalban. 754

Haas-vétel

Ültözködni jól és olcsón csak Molnar használt férfi ruha üzletéből lehet, Bémer tér 1, udvarban Magas árakat fizetek használt ruhákért. 702

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek, órát, ókszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Kertes kis ház a strandfürdő közelében olcsón eladó. Érdeklődni lehet dr Dobay ügyvéd, Szaniszló-u. 4. Telefon 11—15. 757

Szép, jókarban lévő mély gyermek-kocsit megvételre keresek. Címet a lap kiadóhivatalába kérek. 755

Hirdessen a Magyar Lapokban

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.